

anaokulu • ilkokul • ortaokul • lise

ARALIK 2018

ÇOCUĞUNUZUN ZEKA TÜRÜNÜ VE ÖĞRENME STİLİNİ KEŞFEDİN

Prof.Gardner'ın "çoklu zeka" teorisine bakıldığında zekayı yeniden tanımladığı görülmektedir. Gardner' a göre zeka, değişen dünyada yaşamak ve değişimlere uyum sağlamak amacıyla her insanda kendine özgü bulunan yetenekler ve beceriler bütünüdür. Yaşadığınız toplumda faydalı şeyler yapabilme kapasitesidir. Her insan sahip olduğu zeka ile farklı bir öğrenme, problem çözme ve iletişim kurma yöntemine sahiptir. Zeka, yaşam boyu karşılaşılan farklı durumlarda problemleri çözme ve yeni ürünler ortaya çıkarma kapasitesidir.

ZEKAYA İLİŞKİN ESKİ ANLAYIŞ

- 1.Zeka tekildir.
- 2.Zeka doğuştan kazanılır, sabittir ve bu nedenle de asla değiştirilemez.
- 3.Zeka niceliksel olarak ölçülebilir ve tek bir sayıya indirgenebilir.

ZEKAYA İLİŞKİN YENİ ANLAYIŞ

1. Bir bireyin kalıtımla birlikte getirdiği zeka kapasitesi iyileştirilebilir, geliştirilebilir, değiştirilebilir.
2. Zeka çoğuldur ve çeşitli yollarla sergilenebilir.
3. Zeka, gerçek hayat ve durumlarından veya koşullarından soyutlanamaz.

ÇOKLU ZEKA

SÖZEL-DİLSEL ZEKA

Kelimelerle düşünme ve ifade etme, dilde ki kompleks anlamları değerlendirme, kelimelerdeki anlamları ve düzeni kavrayabilme, şiir okuma, mizah, hikaye anlatma, gramer bilgisi, mecazi anlatım, benzetme, soyut ve simgesel düşünme, kavram oluşturma ve yazma gibi karmaşık olayları içeren dili üretme ve etkili kullanma becerisidir.

SÖZEL-DİLSEL ZEKASI yüksek olan kişiler;

- Sözel olarak iyi iletişim kurar.
- Öğrenmede daha çok kitaplar, görüşme ve tartışmalar, konuşma ve dinleme materyallerine ihtiyaç duyarlar.
- Okuduklarını anlar, özetler ve kolaylıkla hatırlarlar.
- Farklı dilleri öğrenme becerisine sahiptir.
- Etkili dinleme becerisine sahiptir.
- Dinleyicileri konuşmaları ile etkilerler.

Öğrenme yolu: Kelimelerle oynayarak, yazarak, okuyarak, konuşarak, mizahı kullanarak, ikna ederek öğrenme.

MANTIKSAL-MATEMATİKSEL ZEKA

Sayılarla düşünme, hesaplama, sonuç çıkarma, mantıksal ilişkiler kurma, hipotezler üretme, problem çözme, eleştirel düşünme, sayılar, geometrik şekiller gibi soyut sembollerle tanışma, bilginin parçaları arasındaki ilişkiler kurma becerisidir.

MANTIKSAL-MATEMATİKSEL ZEKASI güçlü olan kişiler;

- Nesnelerin nasıl çalıştığına ilişkin sorular sorar.
- Hızlık bir şekilde zihinsel matematik yapar. Matematik aktivitelerini, strateji oyunlarını, mantık bulmacalarını sever.
- Yüksek düşünme tekniklerini kullanır. Zeka oyunlarında başarılıdır.
- Deney yapma, sınıama, sorgulama ve. Araştırmalardan zevk alır. Öğrenmede daha çok keşifler, düşünme ve problem çözmeden yararlanır.
- Neden-sonuç ilişkilerini çok iyi kurar.
- Mantıksal problem çözümlerinde başarılıdır.
- Hipotezler kurar ve sınar.
- Grafikler ya da şekiller halinde verilen bilgileri yorumlar.

Öğrenme Yolu: Akıl yürüterek, soyut modelleri tasarlayarak, sayılarla düşünerek, ilişkileri ve bağlantıları kurgulayarak öğrenme.

GÖRSEL VE MEKANSAL ZEKA

Resimler, imgeler, şekiller ve çizgilerle düşünme, üç boyutlu nesnelere algılama ve muhakeme etme becerisidir.

GÖRSEL VE MEKANSAL ZEKASI yüksek olan kişiler;

- Resimler ve şekillerle düşünür.
- Çok hayal kurar. Sanat ve proje aktivitelerini, görsel sunuşları sever.

- Okurken kelimelerden çok, resimlerden anlar.Tasarım, çizim ve görsellikten zevk alır.
- Öğrenmede daha çok sanat, video, filmler, bulmacalar ve haritalardan yararlanır.
- Kolaylıkla yön bulma becerisine sahiptir.
- Dinlediklerinden zihinsel objeler, hayaller, resimler üretir.
- Üç boyutlu ürünler hazırlamaktan hoşlanır. Origami ve maketler hazırlar.
- Öğrendiği bilgileri somut ve görsel sunuşlara dönüştürür.
- Bir objenin farklı açılardan perspektifini anlayabilir, onu zihninde canlandırabilir.

Öğrenme Yolu: İmgeleri düzenleyerek, zihinsel resimler oluşturarak, çizerek, desen oluşturarak, hayal ederek öğrenme.

BEDENSEL-KİNESTETİK ZEKA

Hareketlerle, jest ve mimiklerle kendini ifade etme, beyin ve vücut koordinasyonunu etkili bir biçimde kullanabilme becerisidir.

BEDENSEL-KİNESTETİK ZEKASI güçlü olan kişiler;

- Bir veya birden fazla sporla uğraşır. Uzun süre hareketsiz oturamaz.
- Nesnelere parçalayıp bütünlemeyi sever. Yeni, tanımadığı nesnelere dokunur.
- Hareket ederek öğrenir. Dinleme, konuşma, dans, koşma, dokunma ve hareket etmeyi sever.
- Öğrenmede dinleme, tiyatro ve hareket etmeye ihtiyaç duyar.
- Çevresini, nesnelere, eşyaları dokunarak ve hareket ederek inceler.
- Aktif katılımı daha iyi öğrenirler. Söylenenden daha çok yapılanı hatırlarlar.
- Fiziksel yetenek isteyen alanlarda (dans ve spor gibi) yenilikler keşfeder ve farklılıklar ortaya çıkarırlar.

Öğrenme Yolu: Zihinle bedeni birleştirerek, mimiklerle, vücudu geliştirerek, dokunarak, dans ederek, üç boyutlu tasarımlar oluşturarak öğrenme.

MÜZİKSEL -RİTMİK ZEKA

Sesler, notalar, ritimlerle düşünme, farklı sesleri tanıma ve yeni sesler, ritimler üretme becerisidir. Ayrıca çevreden gelen seslere ve müzik aletlerine karşı duyarlılık kapasitelerini içerir.

MÜZİKSEL -RİTMİK ZEKASI yüksek olan kişiler;

• Öğrenmede müzik ve ritimlere ihtiyaç duyar.

- Notasını görmediği müziği tanır. Melodileri tanır. Enstrüman çalar.
- Müziği yaşamında kullanmak için fırsatlar oluşturur.
- Seslerle nota ve ritimlere karşı özel bir ilgiye sahiptir.
- İnsan sesi, çevreden gelen sesler gibi çok farklı seslere karşı duyarlıdır, dinler ve tepkide bulunur.

Öğrenme Yolu: Melodi ve ritim yaratarak, empati kurarak, seslere duyarlı olarak ,enstrüman kullanarak, müziğin yapısını kavrayarak öğrenme.

KİŞİLER ARASI-SOSYAL ZEKA

Grup içerisinde işbirlikçi çalışma, sözel ve sözsüz iletişim kurma, insanların duygu, düşünce ve davranışlarını anlama, paylaşma, ifade edebilme, yorumlama ve insanları ikna edebilme becerisidir. Arkadaşları ile birlikte olmaktan hoşlanır.

Bu zekası yüksek olan kişiler

- İkna becerisine sahiptir.
- Çok arkadaşı vardır. Dinlemeyi ve konuşmayı

sever.

- Yönetme ve organize etmeden zevk alır.
- Diğer insanların duygularına karşı duyarlıdırlar.
- Farklı kültürler, farklı yaşam tarzları konusunda meraklıdırlar.
- Güçlü bir espri yeteceğine sahiptirler.
- Davranışlarının sonuçlarını değerlendirebilirler.
- Sözel ve bedensel dili etkili bir biçimde kullanırlar.

Öğrenme Yolu: İşbirliği yaparak, kaynaşarak, iletişim kurarak öğrenme.

KİŞİSEL-SOSYAL ZEKA

İnsanın kendi duygularını, duygusal tepki derecesini, düşünme sürecini tanıma, kendini değerlendirebilme ve kendisiyle ilgili hedefler oluşturabilme becerisidir.

KİŞİSEL-SOSYAL ZEKASI güçlü olan kişiler;

- Bireysel çalışmalardan zevk alır.
- Yaşadıkları her olay ve deneyim üzerine çok fazla düşünürler.
- Kendi içlerinde bir değer ve anlayış sistemi oluştururlar.
- Başarı ve başarısızlık durumlarına karşı kabullenicidirler. Kendini sever ve gurur duyarlar.
- Kendi iç dünyalarında hayal kurmayı severler.
- Hedefler oluştururlar. Yaşamlarında motivasyon kaynakları hedefleridir.

Öğrenme Yolu: Yoğunlaşarak, duygu ve düşüncelerinin farkına vararak, özgün bireysel etkinlikler yaparak öğrenme

DOĞACI-VAROLUŞÇU ZEKA

Doğadaki tüm canlıları tanıma, araştırma ve canlıların yaratılışları üzerine düşünme becerisidir.

DOĞACI-VAROLUŞÇU ZEKASI güçlü olan kişiler;

- Araştırma yapmayı sever.
- Doğadaki canlıları incelemekten hoşlanır.
- Doğadaki hemen her canlının yaşamına ilgi duyar.
- Farklı canlı türlerinin isimlerine karşı dikkatlidirler, çiçek türleri hayvan türleri onların ilgisini çeker.
- Seyahat etmeyi ve belgesel izlemeyi sevmelerinin yanı sıra doğa ve gezi dergilerini incelemeyi severler.
- Doğadaki bitki türlerine karşı duyarlıdırlar.
- Doğada kendilerine özgü etkinlikler düzenlerler.

Öğrenme Yolu: Doğayı ve doğada olup bitenleri gözlemleyebilme yeteceği kazanarak, kendisinin de bu dünyanın bir parçası olduğunun farkına vararak öğrenme.

KAYNAKÇA:

Talu, N. (1999). Çoklu zeka kuramı ve eğitime yansımaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(15).

Başaran, B. I. (2004). Etkili öğrenme ve çoklu zekâ kuramı: Bir inceleme. *Ege Eğitim Dergisi*, 5(1).

Tuğrul, B., & Duran, E. (2003). Her çocuk başarılı olmak için bir şansa sahiptir: zekanın çok boyutluluğu çoklu zeka kuramı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(24).